

Wat de prediking aangaat, draagt men niet zooveel zorg als men kan, dat die aan zieke huisgenooten wordt overgebracht?

Vroeger moest men er mee volstaan met de preek over te vertellen, thans neemt men telefoon en radio te haat om hen, die aan huis gebonden zijn, in staat te stellen de prediking te volgen.

Hier houdt men het niet konsekwent vol: de Heere kan buiten elk middel om wel in de harten der Zijnen werken.

Maar men zoekt een gelegenheid om het geordende middel in het bereik te stellen van hen, die de samenkomst der gemeente niet kunnen bijwonen.

Nu gaat dit met het Avondmaal niet.

Telefoon en radio kunnen hier geen dienst doen.

Maar kan niet op andere wijze dat eveneens geordende middel tot onze zieken worden gebracht?

Daarvan heeft men zich ernstig rekenschap te geven.

Want Christus heeft Zijn belofte aan het middel willen verbinden.

En nu is het waar, dat Hij een ziel, die van het gebruik van dat middel verstoken is, niet zal laten versmachten.

Doch dan moeten wij er eerst heel zeker van zijn, dat niet wij de oorzaak zijn, dat hij van dat middel geen gebruik kan maken, maar dat Christus zelf in Zijn bestel het den kranken geloofige onthoudt.

M. a. w. wij moeten uit de Schrift zekerheid ontvangen, dat de uitreiking van brood en wijn op eenige andere wijze dan in de gewone gemeentelijke samenkomst door God verboden is.

Hoe staat het daarmee?

### Eere aan Leidens Kerkeraad.

Eenige weken geleden vroegen we, aan welke kerken de eer zou toekomen de zaak van een verbeterde bijbelvertaling op de Synodale tafel van Groningen te brengen.

Aan den kerkeraad van Leiden behoort de eer zich daartoe het eerst te hebben bereid verklaard.

In het verslag van de kerkeraadsvergadering lezen wij:

Op voorstel van een der B.B. Ouderlingen zal de Kerkeraad aan de Generale Synode, die dezen zomer te Groningen saamkomt, verzoeken om deputaten te benoemen met de opdracht, te onderzoeken, of thans de tijd gekomen is voor onze kerken om een verbeterde (nieuwe of herziene) bijbelvertaling ter hand te nemen en (indien Deputaten tot een resultaat in bevestigenden zin komen) een concept op te stellen van de maatregelen, welke de Synode bij de uitvoering daarvan zal hebben te nemen.

Wij weten niet of de classis Leiden nog vóór de Particuliere Synode van Zuid-Holland (Noordelijk gedeelte) vergaderd.

Dan zal vanzelf wel van die beide meerdere vergaderingen de steun worden gezocht.

Maar is dit afgesneden, zoo heeft natuurlijk de kerkeraad van Leiden het recht zich rechtstreeks tot de Generale Synode te wenden.

Vooraf waar het hier een zaak geldt, welke door de mindere vergaderingen niet kan worden afgehandeld.

### Een tweeledig misverstand.

De A. M. Diermanse verzoekt ons een repliek te plaatsen op het antwoord, dat wij in ons vorig nummer aan hem adresseerden.

Ofschoon wij over het geheel niet gesteld zijn op langdurige persdiscussie, willen wij, gezien het gewicht van de zaak, opname van zijn stuk niet weigeren.

Hij schrijft dan:

Het schijnt mij gewenscht, direkt iets te zeggen na het vriendelijke antwoord op mijn stuk „Te Weinigen aan den H. Dirsch, en te Velen”.

Ik erken, dat het gedeelte „Ja zoo volkomen, alsof hij zelf in eigen persoon voor alle zijne zonden betaald, en alle gerechtigheid volbracht had”, slechts nadere beschrijving is van de belofte Gods, die vooraf beschreven wordt met deze woorden: „dat hem alle zijne zonden alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn, en de volkomene gerechtigheid van Christus hem als zijne eigene toegerekend en geschonken is”.

Dit laatste is nu niet maar een beschrijving objectief van den inhoud des geloofs, maar hiernaas tevens van hetgeen hij, die tot het Avondmaal zal toetreden, in de zelfbeproeving in zijn hart daadwerkelijk moet gelooven en dus met zijn geloofsbewustzijn daadwerkelijk moet omvatten en zich toeëigenen.

Dit geloof nu, waarmee zoo iemand met bewustzijn zich de beschreven zaken toeëigent, mag nog onvolkomen en zwak zijn. Doch wordt hier niet miskend, dat ook een bloot „toevluchtnemend geloof”, dat enkel dus nog maar in het hart zegt: „Waarheen zullen wij gaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens”, reeds den toegang tot het Avondmaal ontsluit?

Nu wil ik daarover een invoering. Ik wil niet een wegneming van hetgeen er staat. Dit mag m.i. niet weg. Het geloof omvat hetgeen daar genoemd wordt, inderdaad, ook als het geloofsbewustzijn zoóver nog niet gekomen is. Maar toch, bij de zelfbeproeving gaat het om dat geloofsbewustzijn. Maar nu kan er reeds wel eenig geloofsbewustzijn aanwezig zijn, ook zonder nog zoóver gekomen te zijn, als het Formulier beschrijft, zoodat er dan enkel in het geloofsbewustzijn is: een zich hechten aan den Persoon van Christus, den Zoon Gods. Indien dit er is, moet, mag iemand ten Avondmaal komen. Volgens het Formulier echter moet er, al mag het overigen nog zwak zijn, ook reeds een bewust omhelzen wezen, zelfs op dat oogenblik, van de vergeving van zijn zonden persoonlijk schuld.

Menigeen echter, hier nog niet gekomen, voelt innerlijk een trek naar het Avondmaal, om Jezus' wil, om een verborgen begeerte zijner ziel, nog moeilijk te verklaren, nog veelzins embryonisch. Maar indien nu tot het Avondmaal geëischt wordt met bewustheid, zij het met zwakheid, werkelijk, en dus met onderscheiding, te omhelzen hetgeen in het tweede stuk der zelf-

beproeving beschreven wordt, dan wordt voor zoo een de toegang gesloten, hetgeen mij niet schriftmatig dunkt.

Gesloten dus voor de kleinen, die toch Jezus niet gaarne zouden missen, ja, die wel zeggen somwijlen: „Geef mij Jezus, of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwige zielsverderf!”

A. M. DIERMANSE.

Naar het ons voorkomt heerscht er bij Ds D. een tweeledig misverstand.

Allereerst dit, dat de woorden uit ons Avondmaalsformulier „dat hem al zijn zonden om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn”, enz. op een toe-eigening door het geloof zien en niet alleen op den inhoud der belofte.

Hierin nu tast Ds Diermanse mis.

Bij grammatische ontleding kan hij dit niet volhouden. De aangehaalde woorden toch hangen hiervan af: „of hij deze gewisse beloften van God gelooft”.

Zij drukken alzoo den inhoud van „deze gewisse beloften van God” uit.

Mogelijk ligt hieraan een ander misverstand ten grondslag, n.l. dat Ds Diermanse er niet genoeg mee rekent, dat de beloften Gods persoonlijk zijn.

Soms worden zij aan de kerk als geheel gegeven, waartuit dan het persoonlijke voortvloeit.

Soms ook rechtstreeks aan de enkele personen zelf.

Maar altijd dragen zij een persoonlijk karakter.

Zij zijn geen algemeene uitspraken.

Als God tot Jozua spreekt: „Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten”, dan ligt hierin nog geen toe-eigening van de zijde van Jozua.

Maar die belofte is persoonlijk gericht.

Zoo nu ook belooft God Zijn kind, dat hem al zijn zonden om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn, enz.

Dat gaat nog buiten de toe-eigening om.

Doch als het Formulier zegt, dat een ieder zich onderzoekt of hij deze gewisse beloften van God gelooft, ligt daarin opgesloten: aanvaardt gij nu die belofte, welke tot u persoonlijk uitgaat.

Eigent gij u die door het geloof toe.

Dat die toe-eigening zwak zal zijn, geeft het Formulier in het vervolg op meer dan één plaats te verstaan.

Daarop wezen we reeds.

Nu een ander misverstand.

Ds Diermanse heeft het hier over „een bloot toevluchtnemend geloof”.

Dat nu doet denken aan de pietistische onderscheiding van toevluchtnemend en verzekerd geloof.

Deze onderscheiding nu mogen wij niet voor onze rekening nemen.

De zekerheid is niet iets, wat aan het geloof wordt toegevoegd, maar wat aan het geloof als zodanig eigen is.

Het „toevluchtnemend” geloof is een „verzekerd” geloof, want was de geloovige niet zeker bij Christus te vinden wat hij zoekt, hij zou tot Hem niet de toevlucht nemen.

En het „verzekerd” geloof is tevens toevluchtnemend, want een geloof, dat niet naar Jezus uitdrijft, is geen geloof.

Alles wat die onderscheiding zou kunnen doen herleven, blijve uit onze liturgische formulieren geweerd.

Reeds haalden wij een passage uit het Formulier aan, waaruit blijkt, dat het heusch alles doet om de zwakken in het geloof niet af te stooten.

Laten wij er nog deze andere aan mogen toevoegen: „aangezien wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken”.

Daarin wordt hetzelfde uitgedrukt als wat Ds D. legt in de vraag: Heere, tot Wien zullen wij heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens”.

Naar aanleiding van het artikel in ons vorig nummer schreef ons een lezeres: „En als God ons die belofte geeft, dan zijn wij gehouden die nederig te aanvaarden. Ze te gelooven, omdat het God is, die het gesproken heeft. Meer dan eens is het mij gebeurd, als ik bij een blik op mijzelf geheel verslagen was, zoodat ik de genoegdoening van Christus niet durfde aanvaarden, dat juist deze woorden: geloof gij die belofte Gods? mij vrijmoedigheid gaven ze aan te grijpen, al was het soms zooals de vader van het maanzieke kind: ik geloof Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. Zoo zijn die woorden mij vaak ten zegen en tot steun geweest en hebben ze mij, inplaats van af te schrikken, juist vrijmoedigheid gegeven. Wellicht dat het anderen gegaan is als mij”.

Werkelijk, Ds Diermanse vergist zich als hij meent, dat het Formulier niet genoeg tot de zwakken in het geloof afdaalt.

En hiernaas sluiten wij thans de discussie.

HEPP.

### De Geref. Studentenbeweging.

#### VII.

(De eigen plaatsbepaling tegenover de N. C. S. V.)

Zoals ik reeds zeide: de „spiegel van de N. C. S. V.” is aan onze Gereformeerde studenten reeds eerder voorgehouden. Indien iemand meenen mocht, dat ik de eerste ben, die mij daartoe verstout, dan vergist hij zich. Ik kom maar bescheiden nog eens achter de feiten aan. Wat ik thans doe, hebben anderen me al lang voorgedaan. En dat is prettig te weten. Het geeft mij het aangename gevoel, dat ik bevrijd zal zijn van de verdenking van iets nieuws te willen zeggen, hetgeen dan bovendien onder het hoofd „inmenging” aanstands zou thuis hooren en dus — te verwerpen.

zou zijn, om deze rubricering in het aller-verachtelijkste hoekje.

Nee — men kan de G. S. B. wijzen op haar eigen historie, op haar eigen plaatsbepaling tegenover de N. C. S. V.

\*\*\*

Nadat de schrijver van „In en om het Studenten-gilde” eind September 1915 geklaagd had, dat de plannen tot oprichting van een Groot-Gereformeerden Studentenbond zoo heel in stilte werden uit-gebroed, althans bepeinsd, „alsof alles voorloopig nog sub rosa blijven moest”, — hij betreunde, dat de zaak zoo „entre nous” behandeld werd. — ik zeg: nadat deze schrijver ons verteld had, dat over de eerste plannen het volle licht nog niet was opgegaan, kwam 26 Jan. 1916 de heer D. J. Couvée althans dit voor het nageslacht vastleggen, dat er, „zij het voor een oogenblik sprake” gekomen was „van een nieuwen Groot-Gereformeerden Studentenbond naar N. C. S. V.-model”.

De gedachte is dus geopperd.

Men heeft den spiegel der N. C. S. V. al eens voor het gelaat gehad.

Het heeft echter slechts een oogenblik geduurd. Blijkbaar was de gedachte er, dat het den weg der N. C. S. V. niet op moest. In beginsel was daarmee beslist dat men niet een Geref. editie van de N. C. S. V. wilde geven, maar zichzelf wilde zijn „als Gereformeerden”.

Trouwens, in de S. S. R. zelf zag de heer Couvée het bewijs, dat men niet wilde zijn een „N. C. S. V. met Gereformeerden snit”. „De N. C. S. V. is grootendeels naar Engelsch model gevormd. De S. S. R. is in merg en been Hollandsch”.

Vervolgens is deze zaak breed behandeld in een referaat, dat Prof. Grosheide hield in een kring van Geref. studenten te Zeist, 7 Oct. 1916. De hoogleeraar merkt op, dat „we niet gered zonden zijn met een Gereformeerde N. C. S. V. Dat is het niet en kan het niet wezen”.

Maar wat dan?

Zal men trachten de bestaande N. C. S. V. Gereformeerde te maken? vraagt Prof. Grosheide. Het zou kunnen, b.v. door „haar een anderen grondslag en althans een ten deele ander program te geven”. Maar Prof. Grosheide zou deze oplossing niet begeeren. Want het ware niet eerlijk. „Immers, zulk pogen zou uitgaan van de Gereformeerden in de N. C. S. V. die zijn lid geworden zonder voorbehoud. Door hun toetreden hebben ze verklaard, het eens te zijn met grondslag en doel. „Nu gaat”, zoo zegt Prof. Grosheide, „nu gaat het toch niet aan om zich als groep in de N. C. S. V. tegenover de andere leden te stellen”.

Tegen deze redeneering kan kwalijk iets worden ingebracht. Ze had trouwens nog andere argumenten.

Maar nu de consequenties.

Men heeft tegenover de N. C. S. V. zich gesteld, door iets anders te zoeken. Men deed dat juist, omdat een revolutionair optreden in de N. C. S. V. verwerpelijk was. Maar de revolutie verwerpen uit oorzaak van de vreeze Gods, dat is de obligatie tekenen tot reformatie. Waar de grondslag der N. C. S. V. juist de moeite had opgeleverd, wat lag daar meer voor de hand, dan juist op nummer één van het program te plaatsen: bepaling van den grondslag?

Bezwaren konden hiertegen niet zijn.

Noch officieele.

Noch officieuze.

Officieele niet. Immers, waar bij de N. C. S. V. allerlei groepen ambtshalve vertegenwoordigd waren, daar waren in de G. S. B. aanwezig 3 corpora, die elk voor zich al een Gereformeerden grondslag hadden.

En die grondslag was van elk der 3 aan elk der 3 bekend.

We kennen ze nog.

Men zoekt slechts in de statuten der 3 corpora. Van F. Q. I. (Kampen) lezen we in de statuten:

„Dit corps staat op den grondslag van Gods Woord, zooals het zijne uitdrukking vindt in de Gereformeerde Belydenisschriften.”

Van S. S. R. (Geref. Studenten aan Openbare Universiteiten) wordt gezegd, eveneens in de statuten:

„De grondslag der Unie wordt gevormd door de Drie Formulieren van Eenigheid.”

Van N. D. D. D. (Vrije Universiteit) geven de statuten dit bericht:

„Dit Corps staat op den grondslag der Gereformeerde beginselen.”

We gaan nu maar niet doorredeneeren over die „Gereformeerde beginselen”, omdat dit slechts zin zou hebben als men alvast er aan toe was in den kring der G. S. B. daarover te twisten. Maar zoover is het nog niet.

Wat we thans alleen noodig hebben is dit: nu het eenmaal vaststond, dat men niet een „Gereformeerde N. C. S. V. naast de bestaande” wilde („een kopie helpt ons niet”, zegt Prof. Grosheide), nu lag een saamkomen alvast op de basis der 3 corpora in de lijn van zijn eigen afzonderingsdaad tegenover de N. C. S. V. Men kon zich wel eenig geharwarden misschien over een eventueele fusie van de zoóven afgedrukte formules, maar — het opzettelijk niet registreeren van zijn grondslag zou eigenlijk zijn een verloochening van zijn eigen vertaling der N. C. S. V., gelijk deze betoogd en beris-

deneerd was. „Een Gereformeerde N.C.S.V. zou of spoedig geheel aan de andere gelijk zijn of heel de moeite aan de oprichting verbanden niet waard wezen... Het gereformeerde is een eigen beginsel en eischt een eigen type", zegt alweer Prof. Grosbeide.

Neen, in hetgeen officieel bestaan werd, wanneer het belicht zou worden uit de officiële gegevens, die omtrent de drie samenwerkende corpora ter beschikking staan, zou geen verandering liggen, om de bepaling van een grondslag voor de G. S. B. te vinden. Veeleer, pleiten die officiële gegevens er voor. Zelfs geven zij, als men de dingen nuchter ziet, den indruk, dat het niet-stellen van den grondslag eigenlijk een geestelijke verloochening is van zijn eigen geboorterecht en zelfhandhavingplicht tegenover de N.C.S.V., die immers ook om haar onvoldoende basis geen genoegdoening kon geven? Wij, in onzen studententijd, zagen uit de verte de basis-misère (richtingsstrijd in de N.C.S.V. aan, en zeiden bij ons zelf: ijzer en leem, etcetera. Thans, 'n heelen tijd later, hebben we een G.S.B. Met behoorlijke basis-delatten. Maar dan de basis zelf nog niet geboren.

Kierkegaard is nog al een goed vriend, tegenwoordig.

Wel, vriend Kierkegaard zou zeggen:

1. Jaren geleden zeiden de gereformeerden: de N.C.S.V. heeft den grondslag niet goed; die moet beter.

2. Thans hebben zijzelf nog geen grondslag. Velen willen hem niet.

3. Voor God zijn 1000 jaren als één dag.

4. Voor God gebende dus het onder 1 zoowel als het onder 2 genoemde „vandaag"; op één dag.

Maar kom aan, er is behalve het officiële leven ook nog het officieuze; en dat is niet zoo gauw op een papierje te zetten.

Lag daar misschien de moeilijkheid?

Ik geloof de waarheid te eeren in dezen en tegelijk begrijpelijk te helpen maken de misère, waarin de G. S. B. langzamerhand vervat is, als ik zeg: vroeger lag in de officiële geworden toestanden wel eenige moeilijkheid. Maar tegenwoordig ligt daarin geen verhindering, en zeker een aansporing om de zaak aan te pakken.

Wat den toestand van vroeger betreft: men herinnert zich, dat in de oude organisatie van de G. S. B. ieder corpslid min of meer gedwongen lidmaatschap van de G. S. B. zich opgelegd zag. Nu had natuurlijk ieder corps menschen, die niet veel voelden voor het program, dat de G. S. B. bieden kon. Maar moeilijkheid leverde dat niet op, indien men met werk en doel der G. S. B. niet in strijd was krachtens diepste levensovertuiging.

Moelijk echter werd de toestand aan de V. U. en ten deele ook in de S. S. R.

Er is herhaaldelijk in het publiek — b.v. nog onlangs door „De Heraut" — op gewezen dat de V. U. in haar onderwijs gereformeerde is en zich aan de gereformeerde gedachte gebonden heeft, doch dat het dan ook als een zegen moet erkend worden, dat soms ook niet-gereformeerden aan de V. U. komen studeeren. Het niet-gereformeerde zijn van sommige studenten aan de V. U. is geen zaak, die men behoeft te verbergen, want men moet voor hun komst dankbaar zijn.

Voor het corps evenwel kwamen de moeilijkheden. Het stelt zich op de basis der gereformeerde beginselen (deze bepaling zou niet-gereformeerden uitsluiten, althans als gewoon lid), doch het stelt zich ten doel voor zijn deel orgaan van „de studentenwereld aan de V. U. te zijn"; gelijk het dan ook „voor zijn deel „de" studentenwereld aan de V. U. vertegenwoordigt bij derden, en den omgang tusschen „de" studenten der V. U. wil bevorderen" (Statuten: art. 2, 3, 4). Deze laatste formules zouden dan weer aan niet-gereformeerde studenten het recht geven van gewoon corpslidmaatschap.

Nu moet men zich wat dat getal van niet-gereformeerde studenten betreft, en ook inzake de scherpe afbakening der grenzen, geen overdreven voorstelling maken. Het corps blijft altijd getypeerd door de gereformeerden; en nog den laatste keer sprak de Rector van het corps: wij willen bewust gereformeerd-student zijn. Maar dat loochent moeilijkheden zich vroeger konden voordoen, juist met die niet-gereformeerden of niet bewust-gereformeerden, dat zeg niet ik, doch dat zegt het corps zelf.

Om zelf in de schaduw te treden, geef ik het woord aan den heer H. A. Howeler. Hij merkte in zijn jaarverslag van het studentencorps N. D. D. aan de Vrije Universiteit ter vergadering van 4 Oct. 1923 o.m. het volgende op:

„Daar Uw Senaat in dezen (de nadere inrichting van de G. S. B. en de manier en het doel der samenwerking, K. S.) vriendschappelijk heterogeen is, zij mij hier een louter persoonlijke opmerking toegestaan, aangaande de moeilijkheid, die ons Corps steeds zal blijven voelen, zooals die misschien onbewust altijd gevoeld is, tot op den tijd toe, waarop men inziet, dat corpsgedachte en G. S. B.-ideaal elkaar wel gelijkvormig maar daarom nog niet congruent moeten zijn. Ik houd vast aan Art. 3 der Statuten, na Art. 2 (boven

afgedrukt, K. S.) het voornaamste, waar staat, dat het Corps zich ten doel stelt, voor zijn deel orgaan te zijn van de Studentenwereld aan de Vrije Universiteit: m.a.w. IEDER, die aan de V. U. meent te kunnen studeeren, en dat is reeds een meening, waaruit iets spreekt, moet ook zonder meer corpslid kunnen zijn. Iemand die niet Gereformeerd is, kan ten volle corpslid zijn, maar vreemd, dus niet vijandig, staan tegenover de gedachte, die de G. S. B. huist. Een belangrijke factor in dezen is ook het te veel genegeerde verschil in karakters: de G. S. B. is opgezet en verder uitgebouwd door menschen, die zich uitien moesten, die niet anders konden dan werken naar buiten. Maar die vergeten wel eens, dat ook geslotenheid op zichzelf geen fout is. Wanneer pro- en anti-G. S. B.'ers elkaar eens konden zien als andersoortigen, die per slot van rekening hetzelfde zoeken, wanneer men eenzijdig eens ophield met het eeuwige geklaag over: verflauwing, inzinking, verslappung e.d., anderzijds niet meer geglimlacht werd om z.g. geestdriftverij en opgeschroefdheid, dan zou men ook inzien, dat het Corps beide ongelijkssoortige, maar elkaar aanvullende groepen moet kunnen omvatten, terwijl de G. S. B. het voornamelijk moet hebben van één categorie. Door op den duur steeds meer verkeerd geworden en ook als zodanig gevoelde organisatie is de kloof tusschen Corps en G. S. B. verbroed tot schade van beiden; zoo is dan onze... maak... om den compromisvorm te vinden, waardoor voor alles de corpsgedachte van Art. 3 ongerept blijft, maar ook de G. S. B. de bewegingsvrijheid krijgt, die haar toekomt als uiting van een speciaal geestelijk leven."

Tot zoover de heer Howeler. Ik behoeft nu niet meer te zeggen. Dat vroeger de moeilijkheden groot waren, blijkt volkomen verklaarbaar. Wie hier enkele Kersteniaansche zuchten zou willen loozen, begrijpt nog niet den zegen, waarom we bidden.

En gelijke moeilijkheden als het corps aan de V. U. kende in anderen vorm ook S. S. R. Zij werd het aangewezen lichaam voor velen, die Christus zochten, of gevonden hadden, maar overigens niet in alle deelen gereformeerd waren in confessioneelen zin. Tot de S. S. R. behooren, behalve gereformeerden, hervormd-gereformeerden, christelijk-gereformeerden, oud-gereformeerden, ook darbisten (om iets te noemen). Met laatstgenoemden voelt een gereformeerde in menig opzicht zich één, maar het verschil valt niet te verdoezelen. Ook hier zijn dus bezwaren, zoodra men bewust zijn grondslag gereformeerd maken wil en consequenties daaruit trekken. Vandaar dan ook, dat de afgetreden praeses van S. S. R. in zijn Jaarrede op den 30en diés opmerkte, dat de behoefte aan het compromis (waarvan ik reeds melding maakte) ook door S. S. R. gevoeld werd.

Doch al heeft de toestand — volkomen begrijpelijk en zelfs veelszins tot dank stemmend — langzamerhand zich zoo ontwikkeld, dat zulke bezwaren wel moesten opkomen, de reorganisatie der G. S. B. heeft al vast het bestaan dier bezwaren erkend (het begin der oplossing). Ook heeft ze voor de menschen, die niet willen „alle verplichting, die op dwang lijken kon, afgeschafte".

Maar nu komt dan ook de consequentie om haar recht vragen. Als de werkwilligen de onwilligen laten gaan, dan moeten zij zelf te meer aanpakken. Waarom? Om de voor een tijd losgelaten menschen te krachtiger te trekken straks en te bewegen tot gehoorzaamheid. Zoo ook hier. Men heeft een compromis gesloten, de ijver der werkwilligen heeft met de (in dezen slechts in bespreking komende) traagheid der onwilligen een voorzichtig verdrag gesloten. Ik spreek daarover niet meer; ik laat ook de zaak der corpora zelf rusten. Maar als werkwilligen de lieden, die tot een ander werk hegeerte hebben, of tot geen werk, laten gaan, dan moet dit niet een vriendelijkheid tegen personen zijn, doch een daad van zelfverpanding aan het te verrichten werk. En het doel moet weer blijven: straks met een bewust welomschreven geloofsbeziit tot de anderen lokkend weerkomen. Dit na te laten zou ook al prijsgeving van het gestelde doel zijn (bewust-geref. zijn en doen zijn).

Daarom pleiten de toestanden, gelijk ze geworden zijn, voor een principiële beginselverklaring, immers, als er nu nog niets gebeurt, dan maakt men opzettelijk, wat vroeger onopzettelijk geworden was. Het bezwaar van de verschillende stroomingen heeft men gevoeld; het bracht tot een negatieve daad; maar het is officieel erkend en in geding gebracht. En als het nu niet tot de positieve daad der beginselverklaring komt, terwijl men officieel het bestaan der stroomingen in de oogen ziet, dan is de N. C. S. V. nagedaan, doch vooral haar kwaal. Dan is men uitgekomen, waar men eerst niet wilde. Laat men de dingen maar nuchter zien. En laat van dit artikel geen misbruik worden gemaakt door „De Wekker" of „De Saambinder", want ik weet, dat ook de geestelijke zonen van de schrijvers dezer bladen in de G. S. B. zitten met de kwesties. Men kan in de chr. geref. pers en in die van de oud-geref. gemeenten wel zuchten over het geref. studentenleven en dan den indruk vestigen, dat de V. U. de schuld draagt of Dr. Kuiper, of de Geref.

Kerken, maar — het vraagstuk is inter-kerkelijk en de impasse ook.

K. S.

Naschrift. Dit artikel is geschreven voor het nummer van de vorige week, maar bleef toen wegens plaatsgebrek liggen. Om dezelfde reden blijft thans ook de Pop. Wet. Schets liggen.

K. S.

## GEESTELIJKE ADVIEZEN.

### Het opstandings-lichaam der geloovigen.

C. v. d. P. te B. vraagt, in verband met de teekenen der nagelen en der speer in Jezus' lichaam na Zijn verrijzenis, of we ons ook het opstandingslichaam der geloovigen te denken hebben als dragende de sporen van geweld of verminking, waaraan ze blootstonden in het aardse leven. En zoo ja, hoe dit dan te rymen is met de volmaaktheid van den staat der verheerlijking.

Ik vind de vraag niet van heel veel belang.

Bovendien ligt ze op de grens van het curieuze-lijk onderzoeken, waarvoor onze Belijdenis niet zonder reden ernstig waarschuwt.

Ik Denk ook; dat we, bij het indenken van den staat der verheerlijking, veiliger doen, met heel onze ziel den troost onzer zalige hope in te drinken, dan ons te laten afleiden door de talloze vragen, die we hier kunnen doen, zonder er een antwoord op te vinden.

Doch iets wil ik er toch wel van zeggen.

In de eerste plaats dit, dat er in alle tijden verschil van gevoelen over was, of de teekenen van speer en nagelen in 's Heeren lichaam behoorden tot den overgangstoestand, waarin Christus tusschen Zijn opstanding en hemelvaart verkeerde, en of Hij die toen nog droeg, zeer bepaaldelijk met het doel om de Zijnen te overtuigen van de identiteit van Zijn lichaam (zooals ze daartoe bij Thomas ook inderdaad dienden), dan wel of we het er voor te houden hebben, dat ze blijvend waren, en dus ook in den vollen staat van verheerlijking door Christus nog altijd gedragen worden.

Het laatste werd door velen ontkend, wijl ze dergelijke sporen van 's Heeren vernedering en verminking onverenigbaar achtten met de volmaaktheid van den staat der verheerlijking. Waar tegen dan anderen weer aanvoerden, dat deze teekenen, als getuigen van Jezus' volmaakte gehoorzaamheid en genoegdoening, Hem veeleer tot sierraad en eere strekken dan dat ze een gebrek zouden kunnen heeten.

Ze heriepen zich voorts ook op de visioenen waarin Christus Johannes verscheen als een lam, „staande als geslacht".

Bij gebreke van duidelijke aanwijzingen in de Schrift, zal wel niemand in dit geding kunnen beslissen.

Niemand zal aan zulk een beslissing ook behoefte hebben.

Doch ook al kon ze gegeven worden, dan zou daartoe toch nog geen dwingende gevolgtrekking kunnen gemaakt worden ten aanzien van het opstandingslichaam der geloovigen. De gelijkvormigheid toch van dit lichaam aan dat van Christus sluit nog volstrekt niet in, dat de verheerlijking van de lichamen dergenen, die in Christus ontslapen zijn, een in alle onderdeelen angstvallige nabootsing zou zijn van wat er met Jezus' lichaam geschiedde. Het zou toch zeer wel denkbaar zijn, dat zoo Jezus' lichaam al om de een of andere ons onbekende reden de litteekenen van speer en nagels behield; dergelijke sporen van vroegere verminking niet zullen achterblijven in de verheerlijkte lichamen der zijnen.

En denken we aan wat daartoe volgen zou voor geloovigen, wier lichamen, als b.v. die van de martelaren, op het gruwelijkst gehavend en verminkt werden — dan beseffen we op éénmaal, hoe weinig het zich verdraagt met den staat van heerlijkheid en zaligheid, waarop het Woord den geloovigen hope geeft.

Bij talloos velen zou het dan een allesbehalve bekwaam instrument zijn, om den Heere volmaakt te dienen.

De vraag, of dit toch mogelijk zou zijn, kan dan ook alleen opkomen bij wie zich een al te grove en mechanische voorstelling vormt van de verheerlijking der lichamen in den dag van Christus' toekomst.

De opstanding zal, gelijk Prof. Bavinck het uitdrukte, geen restauratie zijn, maar een reformatie; geen op den tel-af weer bijeen vergaren van al de — immers verstrooide en in andere lichamen opgenomen — stofdeeltjes, om ze weer op te bouwen in den precieseren vorm dien het lichaam bij het sterven had, maar een herstel van het lichaam, enkel naar zijn, voor ons niet aanwijsbaar, wezen, en dan in onverderfelijkheid en heerlijkheid. (1 Cor. 15:51-54).

Meer dan dit heeft het Gode niet beliefd ons ervaar te openbaren.

Meer moeten we er daarom ook niet van willen weten en zeggen.

Het is ook meer dan genoeg, om wie in Christus is, naar de vervulling dezer hope te doen verlangen.

A.

F.

„Heeft  
Het b-  
deze v-  
Nimmer  
aan dag  
romans,  
lezen en  
van hun  
't publiek  
te geven  
beteeken  
zich o-  
gebied  
moete t-  
schillend-  
boek ges-  
dat er ov-  
al wat -  
heid is  
dit in, d-  
breken, -  
kritieken  
't vers, t-  
bepaald c-  
op literai-  
toch een-  
Zooals d-  
menings  
nog wel  
verlaten?  
spraken  
de Jong,  
artikel, s-  
de literat-  
iovertra-  
tens beo-  
die de ge-  
denkende  
zoo maar  
beschouw-  
liek, die  
het wel,

Laten v-  
tot dit al-  
lij het f-  
dat er va-  
zaghebber  
de meest  
Homers,  
die de se-  
we nu m-  
om te ve-  
Gorter de  
Voodel-  
dienst" w-  
der schoe-  
gevoeld i-  
lichten g-  
den rei-  
grijpend a-  
poëzie".  
Over B-  
A. J. van  
Nederlüh-  
immer be-  
twisten".  
wij niet  
„Mei" i-  
„na Vond-  
adem, dat  
gebracht  
gedeelte  
beeld-en-w-  
stroef en  
lukt en al-  
We zou  
voegen, fr-  
Dr de Jon-  
coemde) te  
Verwey it  
De eerste  
pubelen k-  
Met Ellen  
Ellen heef  
delijke, op-  
van de zu-  
gloeyen en  
zij lang su-  
deelt: „Se-  
geen Holla-  
Dr de 2  
construeen  
kritisch ve-  
geven, die  
speciale ge-  
heid heert,  
logemaakt  
spreekt.

„Verwey  
nalist, die,  
tans alles  
rustig won-  
of daar te